

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Vår referanse:

15/00151-2

Deres referanse:**Dato:**

04.05.2015

Saksbehandler:

Randi Lilletvedt

Høringsuttalelse - Lov og forskrifter om gjennomføring av rusomsorgen

Helse Sør-Øst RHF viser til Helse- og omsorgsdepartementets utsendelse av høringsnotat den 30. januar 2015 med forslag til lov og forskrifter om gjennomføring av rusomsorgen.

Overordnede merknader

Helse Sør-Øst RHF støtter i all hovedsak de oversendte forslagene til gjennomføringsbestemmelser for rusomsorgen, se dog merknader til enkelte av forslagene nedenfor. Et tydelig regelverk for gjennomføring av rusomsorgen har vært etterlengtet. Helse Sør-Øst RHF mener at Helsedirektoratet i arbeidet med forslagene til forskrift har sikret involvering av de ulike fag- og interesse miljøene på en god måte. Det at det i noen tilfeller også foreslås endringer i gjennomføringsbestemmelsene for psykisk helsevern, slik at de samsvarer med foreliggende forslag for rusomsorgen er positivt.

Begrepsbruk

Helse Sør-Øst RHF bemerker at begrepet TSB synes å være forkortelse for ulike ord i henholdsvis lover og forskrifter og i andre dokumenter fra helse- og omsorgsdepartementet. I for eksempel oppdragsdokumentet for 2015 er TSB en forkortelse for tverrfaglig spesialisert rusbehandling, mens i lov og foreslåtte forskrift er TSB en forkortelse for tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengige. Helse Sør-Øst RHF ser at det er en fordel om dette kunne vært samsvart.

Det fremgår ikke klart hva som skal være kortnavnet på foreslåtte forskrift. Det kan imidlertid synes som at kortnavnet skal være forskrift om gjennomføring av rusomsorgen. Helse Sør-Øst RHF bemerker at begrepet "rusomsorgen" primært er et begrep som benyttes om kommunale tjenester til rusmiddelavhengige. Helse Sør-Øst RHF mener at "rusfeltet" her er et mer dekkende begrep.

Virkeområde for gjennomføringsbestemmelsene

Helse Sør-Øst RHF støtter Helse- og omsorgsdepartementet i at forslaget til forskrift ikke bør omfatte private institusjoner som ikke mottar offentlig tilskudd, og er enige i departementets begrunnelser for dette. Helse Sør-Øst RHF ser at det kan være problematisk å definere hva som er en institusjon for personer med rusmiddelproblem, og hva som ikke er det, da slike helprivate virksomheter ofte favner en

Helse Sør-Øst er den statlige helseforetaksgruppen som har ansvar for spesialisthelsetjenestene i Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder. Virksomheten er organisert i ett morselskap, Helse Sør-Øst RHF, og 11 datterselskap. I tillegg leveres sykehustjenester i regionen av private ideelle sykehus, private leverandører og avtalespesialister.

bred målgruppe. Dersom virkeområdet for forslag til forskrift også skulle omfatte private institusjoner for personer med rusmiddelproblemer uten avtale med det offentlige, slik det foreslås i rapporten fra Helsedirektoratet, så vil virkeområdet for gjennomføringsbestemmelsene ikke være klart avgrenset. Helse Sør-Øst RHF støtter at det skal være en felles forskrift for de øvrige institusjonene som tilbyr tjenester til rusmiddelavhengige og/eller til personer med rusmiddelproblemer.

Rustesting av biologisk materiale

Helse Sør-Øst RHF slutter seg til forslaget om at pasienter kan testes ved bruk av annet biologisk materiale enn urinprøve for å avdekke rusmiddelmissbruk. Helse Sør-Øst RHF støtter forslaget om at dette også skal gjelde for pasienter i det psykiske helsevernet. Videre støttes det at kompetansen til å vedta urinprøvetaking for tvangsinnlagte pasienter legges til ansvarlig institusjon. Institusjonen og fagpersonell nær pasienten har bedre kompetanse til å vurdere behovet for at pasienter skal testes. I tillegg er det en fordel at kompetansen til å treffe disse vedtakene er tilsvarende som i psykisk helsevern.

Kroppsvisitasjon og ransaking av pasient og brukers rom og eiendeler

Helse Sør-Øst RHF støtter foreslåtte bestemmelser om ransaking av pasienter og brukere. Helse Sør-Øst RHF er kjent med at ansatte på helseforetakene opplever at enkelte pasienter har med seg farlige gjenstander når de kommer til sykehuset. Dette kan utgjøre en fare for andre pasienter og ansatte ved sykehusene. Helse Sør-Øst RHF mener at hjemmel for ransaking for å forhindre at pasienter har farlige gjenstander ikke skal avgrenses til situasjoner der ransakingen er nødvendig for å oppnå formålet med behandlingen eller til pasienter som behandles for rusmiddelproblemer/rusmiddelavhengighet. Helse Sør-Øst RHF mener at dette også bør gjelde i det psykiske helsevernet og for andre pasientgrupper. Et eksempel hvor risikoen for at pasienter har med seg farlige gjenstander er på akuttmottak og på skadelegevakt. Helse Sør-Øst RHF savner en hjemmel for at rutinemessig ransaking også skal kunne gjøres overfor for andre pasientgrupper enn de her foreslåtte.

Fylkesmannens godkjenning av husordensregler

Helse Sør-Øst RHF støtter forslaget om at fylkesmannen skal påse at husordensreglene er i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Dette er en fordel for å sikre lik forståelse av regelverket på et område som har stor betydning for pasienter og brukeres rettssikkerhet. Helse Sør-Øst RHF antar at i de situasjoner husordensreglene ikke godkjennes og institusjonen ikke retter opp i dette, så gjelder sanksjonsbestemmelsene i spesialisthelsetjenesteloven §§ 7-1 og 7-2. Hvis så er tilfelle, så kan det vurderes om det er behov for å vise til disse bestemmelsene av pedagogiske årsaker.

Med vennlig hilsen
Helse Sør-Øst RHF

Alice Beathe Andersgaard
fagdirektør medisin og helsefag

Randi Lilletvedt
Juridisk rådgiver/advokatfullmektig